

[Opmerkingen van Frankrijk]

Zaak C-345/09 *

Stuk ingediend door:

Franse Republiek, Ministerie van Buitenlandse en Europese Zaken,
Directie Juridische aangelegenheden

Naam van de zaak:

VAN DELFT E.A.

Datum van indiening:

23 december 2009

---

1. Bij beslissing van 26 augustus 2009 heeft de Centrale Raad van Beroep (Nederland) de behandeling van de zaak geschorst en het Hof van Justitie krachtens artikel 234 EG (thans artikel 267 VWEU) de volgende prejudiciële vragen gesteld:

„1. Moeten de artikelen 28, 28 bis en 33 van verordening nr. 1408/71, het bepaalde in bijlage VI bij verordening nr. 1408/71, letter R, punt l, sub a en b, en artikel 29 van verordening nr. 574/72 aldus worden uitgelegd dat daarmee onverenigbaar is een nationale bepaling als artikel 69 van de ZVW, voor zover een rechthebbende op pensioen of rente die in beginsel aanspraken aan de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71 kan ontlenen, wordt verplicht zich aan te melden bij CVZ en van die rechthebbende, ook als geen inschrijving als bedoeld in artikel 29 van verordening nr. 574/72 heeft plaatsgevonden, een bijdrage moet worden ingehouden op zijn pensioen of rente?”

2. Moet artikel 39 EG dan wel artikel 18 EG aldus worden uitgelegd dat daarmee onverenigbaar is een nationale bepaling als artikel 69 van de ZVW, voor zover een burger van de EU die in beginsel aanspraken aan de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71 kan ontlenen, wordt verplicht zich aan te melden bij CVZ en van die burger, ook als geen inschrijving als bedoeld in artikel 29 van verordening 574/72 heeft plaatsgevonden, een bijdrage moet worden ingehouden op zijn pensioen of rente?”

* Procestaal: Nederlands.

I Feiten en procedure

2. Van Delft en de vijf andere verzoekers in het hoofdgeding (hierna: „verzoekers”) zijn allen Nederlanders die wonen in een andere lidstaat van de Europese Unie, te weten Spanje, België, Frankrijk en Malta.
3. Zij ontvangen een pensioen ingevolge de Algemene Ouderdomswet of een uitkering ingevolge de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering uit Nederland.
4. Daar verzoekers niet in Nederland woonden, waren zij vóór 1 januari 2006 niet verplicht verzekerd op grond van de Ziekenfondswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten. Zij hadden toen een particuliere ziektekostenverzekering, welke verzekering tot 1 januari 2006 viel buiten het toepassingsbereik van verordening EG 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (hierna: „verordening nr. 1408/71”).
5. Op 1 januari 2006 is in Nederland de Zorgverzekeringswet (hierna: „ZVW”) in werking getreden. De ZVW is overeenkomstig artikel 5 van verordening nr. 1408/71, op grond waarvan de lidstaten de wettelijke regelingen en stelsels bedoeld in artikel 4, betreffende de materiële werkingssfeer van de verordening, vermelden in de verklaringen waarvan overeenkomstig artikel 97 kennisgeving en bekendmaking plaatsvindt, aangemeld bij de Voorzitter van de Raad van de Europese Gemeenschappen en is hierdoor onder het toepassingsbereik van verordening nr. 1408/71 gebracht.
6. Ingevolge de ZVW is de verplichte aansluiting bij de Nederlandse ziekteverzekering ook gaan gelden voor in een andere lidstaat woonachtige rechthebbenden op een pensioen of rente uit hoofde van een Nederlandse socialezekerheidsregeling.
7. Overeenkomstig de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71 bepaalt artikel 69 van deze wet dat personen in die situatie in hun woonstaat recht hebben op gezondheidszorg ten laste van het bevoegde Nederlandse orgaan. Voor dit recht op zorg is een bijdrage verschuldigd, die wordt ingehouden op het Nederlandse pensioen van de betrokkenen.
8. Om in aanmerking te kunnen komen voor zorg in hun woonstaat, hebben verzoekers van het bevoegde Nederlandse orgaan een E-121 formulier ontvangen om zich te laten inschrijven bij het orgaan van de woonplaats, overeenkomstig artikel 29 van verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad van 21 maart 1972 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EEG) nr. 1408/71, betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (hierna: „verordening nr. 574/72”).

9. Op grond van de nieuwe wetgeving is in alle gevallen de Nederlandse particuliere verzekering door de verzekeringsmaatschappij per 1 januari 2006 opgezegd.

10. Als gevolg van een en ander is op verzoekers Nederlandse pensioen of uitkering een bijdrage ingehouden. Overeenkomstig artikel 6.3.1, lid 1, van de ter uitvoering van de wet vastgestelde Regeling zorgverzekering is het bedrag van de bijdrage berekend door de grondslag van de bijdrage te vermenigvuldigen met het getal dat wordt berekend uit de verhouding tussen de gemiddelde uitgaven voor zorg voor een persoon ten laste van de sociale zorgverzekering in het woonland van deze persoon, en de gemiddelde uitgaven voor zorg voor een persoon ten laste van de sociale zorgverzekeringen in Nederland.

11. Van Delft bij voorbeeld woont in Spanje en ontvangt een Nederlands pensioen. Per 1 januari 2003 is Van Delft verzekerd bij een particuliere Duitse verzekeringsmaatschappij. Aangezien op grond van de ZVW alleen de bij particuliere Nederlandse verzekeringsmaatschappijen per 1 januari 2006 gesloten verzekeringen vervielen, heeft Van Delft zijn verzekering op die datum niet opgezegd. Van Delft heeft geweigerd zich te laten inschrijven bij het orgaan van zijn woonland Spanje. Vanaf 1 januari 2006 wordt op zijn Nederlandse pensioen evenwel een bijdrage ingehouden, waarbij de woonlandfactor 0,3557 is toegepast. Van Delft stelt dat hij er 5% in inkomen op achteruit is gegaan.

12. In die omstandigheden hebben verzoekers voor de Rechtbank Amsterdam betwist dat het bevoegde Nederlandse orgaan, te weten het College voor Zorgverzekeringen (CVZ), op hun pensioen of rente een bijdrage mag inhouden.

13. Bij vonnis van 31 januari 2008 heeft de Rechtbank Amsterdam hun beroepen verworpen.

14. Verzoekers hebben tegen de uitspraken van de Rechtbank Amsterdam hoger beroep ingesteld bij de Centrale Raad van Beroep.

15. De Centrale Raad van Beroep betwijfelt of artikel 69 van de ZVW verenigbaar is met het gemeenschapsrecht.

16. In de eerste plaats twijfelt hij aan de verenigbaarheid van dat artikel met de artikelen 28, 28 bis, 33 en letter R, punt 1, sub a en b, van bijlage VI bij verordening nr. 1408/71 en met artikel 29 van verordening nr. 574/72. Vervolgens vraagt hij zich af of voormeld artikel 69 zich verdraagt met het vrije verkeer van werknemers van artikel 39 EG (thans artikel 45 VWEU) en met het recht voor iedere burger van de Unie om vrij op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven van artikel 18 EG (thans artikel 21 VWEU).

17. Derhalve heeft de Centrale Raad van Beroep het Hof van Justitie de in punt 1 van de onderhavige opmerkingen weergegeven vragen voorgelegd.

II Rechtskader

1) Toepasselijk gemeenschapsrecht

18. Artikel 28 van verordening nr. 1408/71 bepaalt:

„1. De rechthebbende op een pensioen of rente verschuldigd krachtens de wettelijke regeling van een lidstaat, of op pensioenen of renten verschuldigd krachtens de wettelijke regelingen van twee of meer lidstaten, die geen recht op prestaties heeft op grond van de wettelijke regeling van de lidstaat op het grondgebied waarvan hij woont, heeft niettemin zelf, evenals zijn gezinsleden, recht op deze prestaties, voor zover hij op grond van de wettelijke regeling van de voor de pensioenverzekering bevoegde lidstaat, of van ten minste een van de voor deze verzekering bevoegde lidstaten, eventueel met inachtneming van artikel 18 en van bijlage VI, recht op prestaties zou hebben, indien hij op het grondgebied van de betrokken Staat woonde. De prestaties worden verleend op de volgende voorwaarden:

- a) de verstrekkingen worden voor rekening van het in lid 2 bedoelde orgaan verleend door het orgaan van de woonplaats, alsof de betrokkene recht had op een pensioen of een rente krachtens de wettelijke regeling van de Staat op het grondgebied waarvan hij woont, en hij recht op verstrekkingen had;
- b) de uitkeringen worden in voorkomend geval verleend door het overeenkomstig lid 2 bepaalde bevoegde orgaan volgens de wettelijke regeling welke door dit orgaan wordt toegepast. Deze uitkeringen kunnen evenwel, in overleg tussen het bevoegde orgaan en het orgaan van de woonplaats door dit laatst orgaan voor rekening van het eerste worden verleend volgens de wettelijke regeling van de bevoegde Staat.

2. In de in lid 1 bedoelde gevallen komen de verstrekkingen voor rekening van het overeenkomstig de volgende regels vastgestelde orgaan:

- a) indien de rechthebbende krachtens de wettelijke regeling van één lidstaat recht op bedoelde verstrekkingen heeft, komen deze voor rekening van het bevoegde orgaan van deze Staat;
- b) indien de rechthebbende krachtens de wettelijke regelingen van twee of meer lidstaten recht op bedoelde verstrekkingen heeft, komen deze voor rekening van het bevoegde orgaan van de lidstaat aan de wettelijke regeling waaraan de rechthebbende het langst onderworpen is geweest; ingeval de toepassing van deze regel ertoe leidt dat de verstrekkingen voor rekening van meer dan een orgaan komen, komen zij voor rekening van het orgaan van de laatstbedoelde, dat de wettelijke regeling toepast waaraan de rechthebbende het laatst onderworpen is geweest.”

19. Artikel 28 bis van verordening nr. 1408/71 luidt als volgt:

„Indien de rechthebbende op een pensioen of rente, verschuldigd krachtens de wettelijke regeling van een lidstaat, of op pensioenen of renten, verschuldigd krachtens de wettelijke regelingen van twee of meer lidstaten, woont op het grondgebied van een lidstaat waarvan de wettelijke regeling voor het recht op verstrekkingen geen voorwaarden stelt inzake de verzekering of de arbeid en krachtens de wettelijke regeling waarvan geen pensioen of rente verschuldigd is, komen de aan hem en aan zijn gezinsleden verleende verstrekkingen voor rekening van het overeenkomstig artikel 28, lid 2, bepaalde orgaan van een van de ter zake van pensioenen bevoegde lidstaten, voor zover de betrokken rechthebbende en zijn gezinsleden recht zouden hebben op deze verstrekkingen krachtens de wettelijke regeling die wordt toegepast door het bedoelde orgaan indien zij woonden op het grondgebied van de lidstaat waar dit orgaan is gevestigd.”

20. Artikel 33 van verordening nr. 1408/71 bepaalt het volgende:

„1. Het orgaan van een lidstaat dat een pensioen of rente verschuldigd is en dat een wettelijke regeling toepast waarin is bepaald, dat voor rekening van een pensioen of rentetrekker bijdragen of premies worden ingehouden om de kosten van de prestaties bij ziekte en moederschap te dekken, is gemachtigd deze bedragen, berekend overeenkomstig de betrokken wettelijke regeling, in te houden op het pensioen of de rente welke dit orgaan verschuldigd is, voor zover de prestaties krachtens de artikelen 27, 28, 28 bis, 29, 31 en 32 voor rekening van een orgaan van bedoelde lidstaat komen.

2. Wanneer de pensioen- of rentetrekker in de in artikel 28 bis bedoelde gevallen krachtens de wetgeving van de lidstaat op het grondgebied waarvan hij woont, uit hoofde van zijn woonplaats aldaar, premies of soortgelijke inhoudingen verschuldigd is voor de dekking van de kosten van prestaties wegens ziekte of moederschap, zijn deze niet invorderbaar.”

21. Punt 1, sub a, b en c, onder letter R van bijlage VI bij verordening nr. 1408/71 is geformuleerd als volgt:

„1. Zorgverzekering

a) Wat betreft het recht op verstrekkingen krachtens de Nederlandse wetgeving wordt voor de toepassing van de hoofdstukken 1 en 4 van titel III van de verordening onder ‚rechthebbenden op verstrekkingen’ verstaan:

i) personen die overeenkomstig artikel 2 van de Zorgverzekeringswet verplicht zijn zich te verzekeren bij een zorgverzekeraar;

en

ii) voor zover niet reeds begrepen onder i), gezinsleden van actieve militairen die in een andere lidstaat wonen en personen die in een

andere lidstaat woonachtig zijn en die krachtens de verordening ten laste van Nederland recht hebben op geneeskundige zorg in hun woonland.

- b) Personen als bedoeld in punt a), onder i) moeten zich overeenkomstig de Zorgverzekeringswet verzekeren bij een zorgverzekeraar; personen als bedoeld in punt a), onder ii) moeten zich registreren bij het College voor zorgverzekeringen.
- c) De bepalingen van de Zorgverzekeringswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten betreffende de verschuldigdheid van bijdragen zijn van toepassing op personen als bedoeld in punt a) en hun gezinsleden. Wat gezinsleden betreft, worden de bijdragen geheven bij degene van wie het recht op zorg is afgeleid, met uitzondering van gezinsleden van militairen die in een andere lidstaat woonachtig zijn en die de premie rechtstreeks moeten betalen.”

22. Artikel 29 van verordening nr. 574/72 bepaalt:

„1. Om op het grondgebied van de lidstaat waar hij woont in aanmerking te komen voor verstrekkingen krachtens artikel 28, lid 1, en artikel 28 bis van de verordening, is de pensioen- of rentetrekker verplicht zich en zijn in dezelfde lidstaat wonende gezinsleden te doen inschrijven bij het orgaan van de woonplaats, onder overlegging van een verklaring waarin wordt bevestigd dat hij krachtens de wettelijke regeling of krachtens één der wettelijke regelingen op grond waarvan een pensioen of rente verschuldigd is, voor zich zelf en voor zijn gezinsleden recht op genoemde verstrekkingen heeft.

2. Deze verklaring wordt op verzoek van de pensioen- of rentetrekker door het orgaan of één der organen die pensioen of rente verschuldigd zijn of, in voorkomend geval, door het orgaan dat over het recht op verstrekkingen moet beslissen, afgegeven, zodra de pensioen- of rentetrekker voldoet aan de voorwaarden voor het ingaan van het recht op deze verstrekkingen. Indien de pensioen- of rentetrekker de verklaring niet overlegt, verzoekt het orgaan van de woonplaats het orgaan of de organen die het pensioen of de rente verschuldigd zijn of, in voorkomend geval, het hiertoe gerechtigde orgaan daarom. In afwachting van de ontvangst van deze verklaring kan het orgaan van de woonplaats de pensioen- of rentetrekker en zijn in dezelfde lidstaat wonende gezinsleden voorlopig inschrijven op vertoon van de door dit orgaan toegelaten bewijsstukken. Deze inschrijving is voor het orgaan dat de kosten van de verstrekkingen moet dragen slechts bindend, wanneer laatstgenoemd orgaan de in lid 1 bedoelde verklaring heeft afgegeven.

3. Het orgaan van de woonplaats stelt het orgaan dat de in lid 1 bedoelde verklaring heeft afgegeven in kennis van iedere inschrijving die het overeenkomstig bedoeld lid heeft verricht.

4. Bij elke aanvraag om verstrekkingen moet aan de hand van het ontvangstbewijs of het strookje van de postwissel van de laatste betaling, aan het orgaan van de woonplaats worden bewezen dat het recht op pensioen of rente nog steeds bestaat.

5. De pensioen- of rentetrekker of zijn in dezelfde lidstaat wonende gezinsleden zijn verplicht het orgaan van de woonplaats in kennis te stellen van elke wijziging in hun omstandigheden, waardoor het recht op verstrekkingen kan worden gewijzigd, in het bijzonder van elke schorsing of intrekking van het pensioen of de rente en elke overbrenging van hun woonplaats. De organen die pensioen of rente verschuldigd zijn, stellen het orgaan van de woonplaats van de pensioen- of rentetrekker in kennis van deze wijziging.

6. De Administratieve Commissie stelt zo nodig vast op welke wijze het orgaan wordt bepaald dat in het geval bedoeld in artikel 28, lid 2, onder b), van de verordening, de kosten van de verstrekkingen moet dragen.”

2) Toepasselijk nationaal recht

De Zorgverzekeringswet is in Nederland in werking getreden op 1 januari 2006. Artikel 69 van deze wet bepaalt:

„1. In het buitenland wonende personen die met toepassing van een Verordening van de Raad van de Europese Gemeenschappen dan wel toepassing van zodanige verordening krachtens de overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte of een verdrag inzake sociale zekerheid in geval van behoefte aan zorg recht hebben op zorg of vergoeding van de kosten daarvan, zoals voorzien in de wetgeving over de verzekering voor zorg van hun woonland, melden zich, tenzij zij op grond van deze wet verzekeringsplichtig zijn, bij het College zorgverzekeringen aan.

2. De in het eerste lid bedoelde personen zijn een bij ministeriële regeling te bepalen bijdrage verschuldigd, die voor een bij die regeling te bepalen gedeelte van de bijdrage, voor de toepassing van de Wet op de zorgtoeslag als premie voor een zorgverzekering wordt beschouwd.

3. Indien de melding niet is geschied binnen vier maanden nadat het recht, bedoeld in het eerste lid, is ontstaan, legt het College zorgverzekeringen degene die de melding had moeten doen een boete op die gelijk is aan 130% van een bij ministeriële regeling te bepalen gedeelte van de bijdrage, bedoeld in het tweede lid, over een periode gelijk aan de periode gelegen tussen de dag waarop het recht ontstond en de dag waarop de melding is geschied, maar met een maximum van vijf jaren.

4. Het College zorgverzekeringen is belast met de administratie, voortvloeiend uit het eerste lid en de daar genoemde internationale regels, alsmede met het nemen van beschikkingen over de heffing en de inning van de bijdrage, bedoeld in het tweede lid.

[...]"

24. Artikel 6.3.1, lid 1, van de Regeling zorgverzekering luidt als volgt:

„De voor een persoon, bedoeld in artikel 69, eerste lid, van de Zorgverzekeringswet verschuldigde bijdrage wordt berekend door de grondslag van de bijdrage te vermenigvuldigen met het getal dat wordt berekend uit de verhouding tussen de gemiddelde uitgaven voor zorg voor een persoon ten laste van de sociale zorgverzekering in het woonland van deze persoon, en de gemiddelde uitgaven voor zorg voor een persoon ten laste van de sociale zorgverzekeringen in Nederland.”

25. Artikel 2.5.2 van de Invoerings- en aanpassingswet Zorgverzekeringswet luidt, voor zover hier van belang, als volgt:

„Een overeenkomst met betrekking tot de verzekering van geneeskundige zorg of de kosten daarvan, gesloten voor of met een in het buitenland wonende verzekerde die met toepassing van een verordening van de Raad van de Europese Gemeenschappen dan wel toepassing van zodanige verordening krachtens de overeenkomst betreffende de EER of een verdrag inzake sociale zekerheid recht heeft op zorg of vergoeding van de kosten daarvan, zoals voorzien in de wetgeving over de verzekering voor zorg van het woonland, vervalt met ingang van 1 januari 2006, voor zover aan de overeenkomst rechten kunnen worden ontleend, gelijkwaardig aan die, welke vanaf dat tijdstip met toepassing van zodanige verordening of verdrag aan de betrokkene toekomen, mits de verzekerde voor 1 mei 2006 heeft voldaan aan de verplichting tot aanmelding bij het College zorgverzekeringen ingevolge artikel 69 van de Zorgverzekeringswet.”

III OPMERKINGEN VAN DE FRANSE REGERING OVER DE PREJUDICIËLE VRAGEN

1) De eerste vraag

26. Uit de verwijzingsbeslissing blijkt dat de eerste vraag van de Nederlandse rechter uit twee onderdelen bestaat.

27. Met het eerste onderdeel van de eerste vraag wenst de Nederlandse rechter in hoofdzaak te vernemen of de artikelen 28, 28 bis en het bepaalde in bijlage VI letter R, punt I, sub a en b, van verordening nr. 1408/71, en artikel 29 van verordening nr. 574/72 aldus moeten worden uitgelegd dat op grond daarvan rechthebbenden op een pensioen of rente uit hoofde van de wetgeving van een lidstaat die woonachtig zijn in een andere lidstaat, kunnen afzien van het recht op prestaties in hun woonstaat.

28. Het tweede onderdeel van de eerste vraag komt er in wezen op neer, of artikel 33 van verordening nr. 1408/71 en artikel 29 van verordening nr. 574/72 aldus moeten worden uitgelegd dat op grond daarvan geen bijdragen mogen worden ingehouden op het betrokken pensioen of de betrokken rente wanneer de rechthebbende zich niet heeft ingeschreven bij het orgaan van zijn woonstaat.

a) *Het eerste onderdeel van de eerste vraag*

29. De Franse regering brengt in herinnering dat volgens vaste rechtspraak het gemeenschapsrecht de bevoegdheid van de lidstaten om hun socialezekerheidsstelsels in te richten onverlet laat, zodat het bij gebreke van harmonisatie op communautair niveau een aangelegenheid is van de wetgever van elke betrokken lidstaat, de voorwaarden waaronder een persoon zich kan of moet aansluiten bij een stelsel van sociale zekerheid alsmede de hoogte van de door de verzekerden verschuldigde premies vast te stellen en te bepalen welke inkomsten bij de berekening van deze premies in aanmerking moeten worden genomen. Van belang is enkel dat de betrokken lidstaat bij de uitoefening van zijn bevoegdheid het gemeenschapsrecht eerbiedigt (zie onder meer arresten van 4 december 2003, Kristiansen, C-92/02, Jurispr. blz. I-14597, punt 31, en 9 maart 2006, Piatkowski, C-493/04, Jurispr. blz. I-2369, punten 32 en 33).

30. Uit deze rechtspraak volgt dat een lidstaat het recht heeft, ook personen die recht hebben op een pensioen of rente uit hoofde van zijn wetgeving en die in een andere lidstaat wonen, te verplichten zich aan te sluiten bij zijn ziektekostenverzekering.

31. In dat geval bepaalt artikel 28 van verordening nr. 1408/71 echter dat indien die rechthebbenden geen recht op prestaties hebben op grond van de wettelijke regeling van de lidstaat op het grondgebied waarvan zij wonen, zij niettemin zelf, evenals hun gezinsleden, recht hebben op deze prestaties, voor zover zij op grond van de wettelijke regeling van de voor de pensioenverzekering bevoegde lidstaat recht op prestaties zouden hebben indien zij op het grondgebied van de betrokken Staat woonden.

32. De Franse regering constateert derhalve dat de rechthebbende op een pensioen of rente verschuldigd uit hoofde van de wettelijke regeling van een lidstaat, „recht heeft” en niet „recht kan hebben” op de prestaties op grond van de wettelijke regeling van de woonstaat.

33. De rechthebbende op een pensioen of rente in die situatie kan dus niet afzien van zijn recht op de prestaties van zijn woonstaat.

34. Deze uitlegging is eveneens geboden met betrekking tot artikel 28 bis van verordening nr. 1408/71, bepalende dat wanneer voor het recht op verstrekkingen in de woonstaat geen voorwaarden gelden inzake verzekering of arbeid, die verstrekkingen voor rekening komen van het orgaan van de ter zake van het pensioen of de rente bevoegde lidstaat. Op grond van die bepaling moet, en niet

kan het bevoegde orgaan van de woonstaat verstrekkingen verlenen aan de rechthebbende op een pensioen of een rente, verschuldigd uit hoofde van de wettelijke regeling van een andere lidstaat.

35. De uitlegging die inhoudt dat de rechthebbenden op een pensioen of rente, verschuldigd uit hoofde van de wettelijke regeling van een lidstaat, die wonen in een andere lidstaat, aan de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71 niet het recht ontlenen af te zien van hun recht op prestaties in hun woonstaat, vindt bevestiging in het feit dat wanneer verordening nr. 1408/71 in een mogelijkheid en niet in een verplichting voor een verzekerde voorziet, zij dit uitdrukkelijk vermeldt.

36. Zo bepaalt artikel 16, lid 3, van verordening nr. 1408/71 dat hulpfunctionarissen van de Europese Gemeenschappen „mogen kiezen” tussen toepassing van de wetgeving van de lidstaat op het grondgebied waarvan zij werkzaam zijn, en toepassing van de wetgeving van de lidstaat waaraan zij het laatst onderworpen waren of van de lidstaat waarvan zij onderdaan zijn.

37. Evenzo wordt in artikel 17 bis van verordening nr. 1408/71 bepaald dat degene die recht heeft op een pensioen of rente overeenkomstig de wettelijke regeling van een lidstaat en die op het grondgebied van een andere lidstaat woont, „op zijn verzoek” kan worden vrijgesteld van de toepassing van de wettelijke regeling van deze laatste staat mits hij niet uit hoofde van de uitoefening van een beroepswerkzaamheid aan deze wettelijke regeling is onderworpen.

38. De door de Franse regering voorgestane uitlegging wordt evenmin ontkracht door artikel 29 van verordening nr. 574/72, bepalende dat de pensioen- of rentetrekker, om op het grondgebied van de lidstaat waar hij woont in aanmerking te komen voor verstrekkingen krachtens artikel 28, lid 1, en artikel 28 bis van verordening nr. 1408/71, verplicht is zich te doen inschrijven bij het orgaan van de woonplaats, onder overlegging van een verklaring waarin wordt bevestigd dat hij voor die verstrekkingen in aanmerking komt in de ter zake van zijn pensioen of rente bevoegde lidstaat.

39. De betekenis van deze bepaling is dat de rechthebbende op een pensioen of rente zich in zijn woonstaat moet inschrijven om daadwerkelijk voor de betrokken prestaties in aanmerking te kunnen komen. Deze bepaling betekent daarentegen niet dat de pensioen- of rentetrekker die zich niet inschrijft in zijn woonstaat, het – uit de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71 voortvloeiende - recht op die prestaties verliest. De rechthebbende op een pensioen of rente kan dat recht op ieder moment activeren door te besluiten zich in te schrijven in zijn woonstaat.

40. Anders dan de verwijzende rechter lijkt te menen, wordt de uitlegging die inhoudt dat de personen die op grond van de wetgeving van een lidstaat recht hebben op een pensioen of rente en die wonen in een andere lidstaat, op grond van de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71 niet kunnen afzien van hun

recht op prestaties in hun woonstaat, niet ontkracht door het arrest van 3 juli 2003, Van der Duin (C-156/01, Jurispr. blz. I-7045).

41. Het is stellig juist dat het Hof in punt 40 van dat arrest heeft verklaard dat wanneer de rechthebbenden op een pensioen of rente en de leden van hun gezin onder de regeling van artikel 28 van verordening nr. 1408/71 zijn gaan vallen doordat zij zich, overeenkomstig artikel 29 van verordening nr. 574/72, hebben ingeschreven bij het orgaan van de woonplaats, deze rechthebbenden voor zichzelf en voor de leden van hun gezin, zoals reeds uit de bewoordingen van dat artikel 28 blijkt, recht hebben op verstrekkingen die worden verleend alsof de betrokkenen recht hadden op een pensioen of een rente krachtens de wettelijke regeling van de lidstaat op het grondgebied waarvan zij wonen en alsof zij krachtens die wettelijke regeling recht hadden op verstrekkingen.

42. Om de in punt 39 van deze opmerkingen uiteengezette redenen heeft het Hof in dat arrest echter niet willen zeggen dat de rechthebbende op een pensioen of rente kan afzien van zijn recht om die prestaties te ontvangen van zijn woonstaat. Dat recht vloeit voort uit artikel 28 van verordening nr. 1408/71. Het Hof heeft willen zeggen dat pas wanneer de pensioen- of rentetrekker zich overeenkomstig artikel 29 van verordening nr. 574/72 heeft ingeschreven in zijn woonstaat, hij daadwerkelijk in aanmerking zal kunnen komen voor de betrokken prestaties.

43. Zoals de verwijzende rechter overigens zelf opmerkt, heeft het Hof geoordeeld dat de erkenning van een recht op vrijstelling bovendien zou betekenen, dat voor de omvang van de door de ziekteverzekering gedekte risico's een verschil in behandeling van de aangeslotenen wordt toegestaan naargelang zij al dan niet op het grondgebied van de staat van aansluiting wonen. Door de migrerende werknemer de keuze van vrijstelling te bieden, zou de bevoegde staat van hem verlangen, bij voorbaat afstand te doen van de voordelen van het in de artikelen 19, lid 1, 25, lid 1, en 28, lid 1, van verordening nr. 1408/71 neergelegde mechanisme. Een dergelijk gevolg kan noch uit het Verdrag, met name de artikelen 6 en 48, lid 2, noch uit deze verordening voortvloeien (arrest van 5 maart 1998, Molenaar, C-160/96, Jurispr. blz. I-843, punt 42).

44. Volgens de Franse regering moet derhalve op het eerste onderdeel van de eerste vraag worden geantwoord dat de artikelen 28 en 28 bis en het bepaalde in bijlage VI, letter R, punt I, sub a en b, van verordening nr. 1408/71 en artikel 29 van verordening nr. 574/72 aldus moeten worden uitgelegd dat de rechthebbenden op krachtens de wetgeving van een lidstaat verschuldigde pensioenen of renten die wonen in een andere lidstaat, op grond van die bepalingen niet kunnen afzien van hun recht op prestaties in hun woonstaat.

b) Het tweede onderdeel van de eerste vraag

45. Luidens artikel 33 van verordening nr. 1408/71 is het orgaan van een lidstaat dat een pensioen of rente verschuldigd is en dat een wettelijke regeling toepast

waarin is bepaald dat voor rekening van een pensioen of rentetrekker bijdragen of premies worden ingehouden om de kosten van de prestaties bij ziekte en moederschap te dekken, gemachtigd deze bedragen, berekend overeenkomstig de betrokken wettelijke regeling, in te houden op het pensioen of de rente welke dit orgaan verschuldigd is, voor zover de prestaties krachtens onder meer de artikelen 28 en 28 bis voor rekening van een orgaan van bedoelde lidstaat komen.

46. De verwijzende rechter betwijfelt of dit artikel van toepassing is wanneer de pensioen- of rentetrekker geen prestaties bij ziekte of moederschap kan ontvangen omdat hij niet staat ingeschreven bij het orgaan van zijn woonplaats.

47. Zoals de Franse regering echter in antwoord op het eerste onderdeel van de eerste vraag heeft uiteengezet, krijgt een rechthebbende op een pensioen of rente die zich niet inschrijft in zijn woonstaat, weliswaar de prestaties van die lidstaat niet uitgekeerd, maar verliest hij niet zijn aanspraak op die prestaties, die voortvloeit uit de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71.

48. Nu deze rechthebbende op een pensioen of rente derhalve zijn aanspraak op prestaties door zijn woonstaat behoudt, blijft hij door de ter zake van zijn pensioen of rente bevoegde staat gedekt met betrekking tot de prestaties bij ziekte en zwangerschap en is deze laatste staat dan ook gerechtigd, overeenkomstig artikel 33 van verordening nr. 1408/71 bijdragen te innen.

49. Voor het overige wijst de Franse regering erop, dat een uitlegging van dat artikel die inhoudt dat slechts bijdragen kunnen worden geïnd nadat de betrokkene zich vrijwillig heeft ingeschreven bij het orgaan van zijn woonstaat, ernstige gevolgen zou kunnen hebben voor het evenwicht van de nationale socialezekerheidsstelsels.

50. Het lijkt immers aannemelijk dat de rechthebbende op een pensioen of rente zich pas bij het orgaan van zijn woonstaat zal wensen in te schrijven op het moment waarop hij behoefte heeft aan prestaties bij ziekte of moederschap. Bij aanvaarding van de in punt 49 van deze opmerkingen bedoelde uitlegging zouden derhalve pas bijdragen kunnen worden geïnd op het moment waarop de pensioen- of rentetrekker daadwerkelijk prestaties van de woonstaat ontvangt.

51. Daarmee zou de logica van een stelsel van sociale zekerheid als het thans aan de orde zijnde Nederlandse stelsel, dat berust op een solidariteitsbeginsel en een evenwicht tussen bijdragen en gedekte prestaties, op losse schroeven komen te staan.

52. Tot slot zij in herinnering gebracht dat de rechthebbende op een pensioen zich ingevolge artikel 29 van verordening nr. 574/72 moet inschrijven bij het orgaan van de woonplaats, onder overlegging van een verklaring waarin wordt bevestigd dat hij krachtens de wettelijke regeling van de staat op grond waarvan een pensioen of rente verschuldigd is, recht op verstrekkingen in de woonstaat heeft.

53. De in het kader van verordening nr. 1408/71 afgegeven verklaringen vormen echter een praktische modaliteit voor de uitwisseling van informatie tussen de organen voor sociale zekerheid, op grond waarvan rechten geldend kunnen worden gemaakt. Zij vormen echter geen voorwaarde voor het ontstaan van het recht op prestaties en nog minder een vorm waarin juridisch tot uiting komt dat een particulier het voordeel van de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels heeft aanvaard.

54. Zo heeft het Hof verklaard dat de bewijskracht van de E 101-verklaring beperkt blijft tot de vaststelling door het bevoegde orgaan van de toepasselijke wettelijke regeling, doch niet kan afdoen aan de vrijheid van de lidstaten om hun eigen regeling van sociale bescherming te organiseren, noch aan de wijze waarop zij de aansluitingsvoorwaarden bij de verschillende socialezekerheidsstelsels regelen. Dit blijft tot de uitsluitende bevoegdheid van de betrokken lidstaat behoren (arrest van 10 februari 2000, FTS, C-202/97, Jurispr. blz. I-883, punt 50).

55. Volgens de Franse regering moet op het tweede onderdeel van de eerste vraag dan ook worden geantwoord dat artikel 33 van verordening nr. 1408/71 en artikel 29 van verordening nr. 574/72 aldus moeten worden uitgelegd dat zij niet beletten dat op het betrokken pensioen of de betrokken rente bijdragen of premies worden ingehouden, ook al heeft de rechthebbende daarop zich niet ingeschreven bij het orgaan van zijn woonstaat.

56. De Franse regering stelt derhalve voor, de eerste vraag aldus te beantwoorden dat de artikelen 28 en 28 bis en het bepaalde in bijlage VI, letter R, punt 1, sub a en b, van verordening nr. 1408/71 en artikel 29 van verordening nr. 574/72 aldus moeten worden uitgelegd dat de rechthebbenden op krachtens de wetgeving van een lidstaat verschuldigde pensioenen of renten die wonen in een andere lidstaat, op grond van die bepalingen niet kunnen afzien van hun recht op prestaties in hun woonstaat. Evenzo moeten artikel 33 van verordening nr. 1408/71 en artikel 29 van verordening nr. 574/72 aldus worden uitgelegd dat zij niet beletten dat op het betrokken pensioen of de betrokken rente bijdragen of premies worden ingehouden, ook al heeft de rechthebbende zich niet ingeschreven bij het orgaan van zijn woonstaat.

2) De tweede vraag

57. Met de tweede vraag wenst de verwijzende rechter te vernemen of de artikelen 39 EG en 18 EG aldus moeten worden uitgelegd dat daarmee onverenigbaar is een nationale bepaling van een lidstaat op grond waarvan, in de eerste plaats, de rechthebbende op een pensioen of rente van die staat die in een andere lidstaat woont en die ingevolge de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71 recht heeft op prestaties in zijn woonstaat, zich dient in te schrijven bij het orgaan van die staat, en, in de tweede plaats, door het bevoegde orgaan van de eerste lidstaat op het pensioen of de rente van die rechthebbende een bijdrage

wordt ingehouden om de kosten van de in de woonstaat verstrekte prestaties te dekken.

58. Dienaangaande zij in herinnering gebracht dat volgens de rechtspraak de door het Hof in antwoord op een prejudiciële vraag aan verordening nr. 1408/71 gegeven uitlegging moet worden verstaan onverminderd de oplossing die zich opdringt door de eventuele toepasselijkheid van bepalingen van primair recht. Het feit dat een nationale maatregel in overeenstemming kan zijn met een bepaling van afgeleid recht, in casu verordening nr. 1408/71, hoeft immers niet tot gevolg te hebben dat deze maatregel buiten het bereik van de verdragsbepalingen komt te vallen (zie onder meer arresten van 28 april 1998, Kohll, C-158/96, Jurispr. blz. I-1931, punt 25, 16 mei 2006, Watts, C-372/04, Jurispr. blz. I-4325, punt 47, en 16 juli 2009, von Chamier-Glisczinski, C-208/07, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 66).

59. In casu moet dus worden onderzocht of een situatie als die van verzoekers onder de artikelen 18 EG en 39 EG valt.

a) Artikel 39 EG

60. Uit de verwijzingsbeslissing blijkt dat verzoekers, die de Nederlandse nationaliteit bezitten, in andere lidstaten wonen en een Nederlands pensioen of een Nederlandse rente ontvangen. Voorts lijkt uit de verwijzingsbeslissing te kunnen worden afgeleid dat verzoekers, voordat zij dat pensioen of die rente zijn gaan ontvangen, geen beroepswerkzaamheden buiten Nederland hebben uitgeoefend.

61. Volgens de rechtspraak van het Hof kunnen personen die hun volledige beroepswerkzaamheid hebben uitgeoefend in de lidstaat waarvan zij onderdaan zijn en pas na hun pensionering gebruik hebben gemaakt van hun recht om in een andere lidstaat te verblijven, zonder de bedoeling te hebben daar een werkzaamheid in loondienst uit te oefenen, zich niet beroepen op het door artikel 39 EG gewaarborgde beginsel van vrij verkeer (zie onder meer arresten van 9 november 2006, Turpeinen, C-520/04, Jurispr. blz. I-10685, punt 16, en 23 april 2009, Ruffler, C-544/07, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 52).

62. Bijgevolg is artikel 39 EG in deze zaak niet pertinent.

b) Artikel 18 EG

63. Volgens artikel 18 EG heeft iedere burger van de Unie het recht vrij op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven, onder voorbehoud van de beperkingen en voorwaarden die bij dit Verdrag en de bepalingen ter uitvoering daarvan zijn vastgesteld.

64. Als Nederlandse staatsburgers genieten verzoekers de status van burger van de Unie en kunnen zij zich dus beroepen op de aan die status verbonden rechten, waaronder de rechten die artikel 18 EG waarborgt.

65. Zo maakt volgens het Hof een persoon die na zijn pensionering de lidstaat waarvan hij onderdaan is en waarin hij zijn volledige beroepswerkzaamheid heeft uitgeoefend, verlaat om zich in een andere lidstaat te vestigen, gebruik van het in artikel 18, lid 1, EG aan elke burger van de Unie toegekende recht om vrij te reizen en te verblijven op het grondgebied van de lidstaten (arrest Rüffler, reeds aangehaald, punt 56).

66. Ook heeft het Hof verklaard dat de door het Verdrag toegekende faciliteiten op het gebied van vrij verkeer geen volledig effect kunnen sorteren, indien een burger van een lidstaat er wellicht van wordt weerhouden daarvan gebruik te maken doordat belemmeringen voor zijn verblijf in een andere lidstaat worden veroorzaakt door een regeling van zijn lidstaat van herkomst, die het enkele feit dat hij van deze rechten gebruik heeft gemaakt in zijn nadeel laat werken (zie onder meer arrest van 4 december 2008, Zablocka-Weyhermüller, C-221/07, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 34, en het reeds aangehaalde arrest Chamier-Glisczinski, punt 82).

67. Het heeft echter ook uitgemaakt dat aangezien artikel 42 EG in een coördinatie en niet in een harmonisatie van de wettelijke regeling van de lidstaten voorziet, dit artikel niet raakt aan de materiële en formele verschillen tussen de stelsels van sociale zekerheid van de onderscheiden lidstaten en dus ook niet aan de verschillen in de rechten van de daarbij aangesloten personen (reeds aangehaalde arrest Chamier-Glisczinski, punt 84).

68. Volgens het Hof kan artikel 18, lid 1, EG in deze omstandigheden een verzekerde niet waarborgen dat een verplaatsing naar een andere lidstaat voor de sociale zekerheid neutraal is, met name op het niveau van de prestaties bij ziekte. Derhalve kan een dergelijke verplaatsing, rekening gehouden met de verschillen tussen de stelsels en de wettelijke regelingen van de lidstaten op dit gebied, naargelang van het geval, meer of minder voordelig of onvoordelig zijn voor de betrokken persoon, naargelang van de combinatie van nationale regelingen die krachtens verordening nr. 1408/71 van toepassing zijn, en zijn de gevolgen ervan in beginsel niet onverenigbaar met het Verdrag (reeds aangehaalde arrest Chamier-Glisczinski, punt 85).

69. In de onderhavige situatie kunnen verzoekers derhalve niet betogen dat zij in hun vrije verkeer worden belemmerd doordat op grond van de Nederlandse ZVW op hun pensioen of rente een bijdrage wordt ingehouden die zij ten onrechte als hoog beschouwen.

70. In de verwijzingsbeslissing geeft de verwijzende rechter overigens aan dat de bijdrage die de rechthebbenden op een Nederlands pensioen of een Nederlandse rente moeten betalen op grond van artikel 69 ZVW, in nagenoeg alle lidstaten lager is dan de bijdragen die door in Nederland wondende rechthebbenden moeten worden betaald, daar op de bijdragegrondslag de woonlandfactor wordt toegepast.

71. De Franse regering stelt bijgevolg voor, op de tweede vraag te antwoorden dat artikel 18 EG aldus moet worden uitgelegd dat daarmee niet onverenigbaar is een nationale bepaling van een lidstaat op grond waarvan, in de eerste plaats, de rechthebbende op een pensioen of rente van die staat die in een andere lidstaat woont en die ingevolge de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71 recht heeft op prestaties in zijn woonstaat, zich dient in te schrijven bij het orgaan van die staat, en, in de tweede plaats, door het bevoegde orgaan van de eerste lidstaat op het pensioen of de rente van die rechthebbende een bijdrage wordt ingehouden om de kosten van de in de woonstaat verstrekte prestaties te dekken.

72. Concluderend stelt de Franse regering het Hof derhalve voor, de twee vragen van de Centrale Raad van Beroep te beantwoorden als volgt:

„1. De artikelen 28 en 28 bis en het bepaalde in bijlage VI, letter R, punt l, sub a en b, van verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, en artikel 29 van verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad van 21 maart 1972 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EEG) nr. 1408/71, moeten aldus worden uitgelegd de rechthebbenden op krachtens de wetgeving van een lidstaat verschuldigde pensioenen of renten die wonen in een andere lidstaat, op grond van die bepalingen niet kunnen afzien van hun recht op prestaties in hun woonstaat. Evenzo moeten artikel 33 van verordening nr. 1408/71 en artikel 29 van verordening nr. 574/72 aldus worden uitgelegd dat zij niet beletten dat op het betrokken pensioen of de betrokken rente bijdragen of premies worden ingehouden, ook al heeft de rechthebbende zich niet ingeschreven bij het orgaan van zijn woonstaat.

2) Artikel 18 EG (thans artikel 21 VWEU) moet aldus worden uitgelegd dat daarmee niet onverenigbaar is een nationale bepaling van een lidstaat op grond waarvan, in de eerste plaats, de rechthebbende op een pensioen of rente van die staat die in een andere lidstaat woont en die ingevolge de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71 recht heeft op prestaties in zijn woonstaat, zich dient in te schrijven bij het orgaan van die staat, en, in de tweede plaats, door het bevoegde orgaan van de eerste lidstaat op het pensioen of de rente van die rechthebbende een bijdrage wordt ingehouden om de kosten van de in de woonstaat verstrekte prestaties te dekken.

Géraud de Bergues

Anna Czubinski

gemachtigden van de Franse regering